

**ΘΕΜΑ: Νομοσχέδιο για θέματα Μ.Κ.Ο. και
πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας**

1. Με το υπό εξέταση νομοσχέδιο οργανώνεται ένας θεσμικός μηχανισμός για την υποστήριξη της δράσης Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (στο εξής : Μ.Κ.Ο.) που αποσκοπούν στην παροχή ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας προς ομάδες του πληθυσμού και τρίτες χώρες, καθώς και στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ενίσχυση της δημοκρατίας, την προστασία του περιβάλλοντος και την πρόληψη συγκρούσεων στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ανάλογοι θεσμοί λειτουργούν ήδη σε πολλές χώρες της Ε.Ε., χωρίς ωστόσο να έχουν ακόμη διαμορφωθεί πρότυπα με ευρεία διάδοση.

2. Η χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό προγραμμάτων για την δράση των Μ.Κ.Ο. από το Κράτος, εφόσον ικανοποιούνται ορισμένες προϋποθέσεις, αποτελεί βασική επιλογή του νομοσχεδίου.

3. Το νομοσχέδιο προβλέπει για την υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. την ίδρυση τριών φορέων:

α) *Φορέας στρατηγικής* (Συμβούλιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας), στον οποίο μετέχουν συναρμόδιοι υπουργοί υπό την προεδρία του υπουργού Εξωτερικών, με αρμοδιότητα τη χάραξη της γενικής αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες.

β) *Φορέας συντονισμού* (Κεντρική Επιτροπή Συντονισμού Πολιτικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας), ως βασικός μοχλός λειτουργίας του όλου μηχανισμού. Στον φορέα αυτόν συμμετέχουν υπηρεσιακοί παράγοντες από συναρμόδια υπουργεία, προεδρεύεται δε από τον Υπουργό Εξωτερικών.

γ) *Φορέας εποπτείας των προγραμμάτων*, ο οποίος λειτουργεί ως Α.Ε. (“Ελληνικό Κέντρο Αναπτυξιακής Συνεργασίας”). Ο εν λόγω φορέας μπορεί πάντως να δραστηριοποιείται ευρύτερα (λ.χ. συμμετέχει σε αναπτυξιακά προγράμματα της Ε.Ε. και διεθνών οργανισμών ή συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις συνεργασίας με το υπουργείο Εξωτερικών καθώς και άλλα υπουργεία).

4. Οι υποψήφιοι για να ενταχθούν στις σχετικές ρυθμίσεις Μ.Κ.Ο. επιλέγονται με βάση ουσιαστικά κριτήρια. Η ένταξη Μ.Κ.Ο. δεν επιτρέπεται πάντως όταν η δράση τους

“αντιβαίνει στη δημόσια τάξη και ασφάλεια, στην πρόληψη του εγκλήματος και στην προστασία της δημόσιας υγείας, θέτει σε κίνδυνο τις σχέσεις με άλλο κράτος ή τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας”. Η απαίτηση αυτή είναι αόριστη και μπορεί να οδηγήσει σε διακριτική μεταχείριση ορισμένων Μ.Κ.Ο. εις βάρος άλλων.

5. Γενικότερα, διαφαίνεται κίνδυνος “κρατικοποίησης” των ενδιαφερομένων Μ.Κ.Ο. και μετατροπής ορισμένων σε οιονεί “ανεξάρτητους” εκτελεστές μίας πολιτικής που στην πραγματικότητα εκπονείται από το ίδιο το κράτος. Η λογική του θεσμού είναι, ωστόσο, ακριβώς η αντίστροφη: το κράτος δεν “υπαγορεύει” αλλά εμπνέεται από τη δράση των Μ.Κ.Ο. και την υποστηρίζει ενθαρύνοντας ορισμένες πρωτοβουλίες τους. Αυτός είναι ένας πρόσθετος λόγος που επιβάλλει να προβλεφθούν όσο το δυνατόν πιο “ανοικτές” διαδικασίες υποστήριξης συγκεκριμένων προγραμμάτων, χωρίς να προηγείται η εκτίμηση για την “ταυτότητα” των Μ.Κ.Ο.

6. Θα μπορούσε να αναζητηθεί ένα περισσότερο ευέλικτο σύστημα υποστήριξης, αντί του μάλλον “πολυτελούς” σχήματος των τριών φορέων. Το ενδιαφέρον των Μ.Κ.Ο. να υποβάλλουν προγράμματα αποδυναμώνεται ίσως από πιθανές γραφειοκρατικές πρακτικές. Αν συνεκτιμηθεί ο μικρός μάλλον αριθμός των Μ.Κ.Ο. στην σημερινή ελληνική πραγματικότητα, η υπερβολική γραφειοκρατία ενδέχεται να υπονομεύσει τον θεσμό στην πράξη.

7. Αμφίβολης ορθότητας και λειτουργικότητας είναι η ανάθεση της τρέχουσας διαχείρισης όλου του μηχανισμού σε ανώνυμη εταιρεία που συνιστάται ειδικά για το σκοπό αυτό. Ενπροκειμένω θα έπρεπε να προκριθεί άλλη επιλογή, όπως λ.χ. η ίδρυση μίας ολιγομελούς ευκίνητης αντιγραφειοκρατικής υπηρεσίας.

Αθήνα, 8 Οκτωβρίου 1997

dis.Δ/01Τ/Μ.Κ.Ο.doc/2.10.97/p.1-2/rp (Δ20)